

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joi și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori
15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Din cauza sf. sêrbători a „Născerii Născătoareii de Dumneșeu“ numărul proesim va apăre Joi în 10 Septembrie v.

Sibiu, în 4 Septembrie

Fericiți oameni sunt frații maghiari.

Nu-i supără pe ei ađi nici starea cea sdruncinată a finanțelor țerii, nu-i neliniștesce nici mësuriile, ce au luat statele vecine, ca să impedece intrarea produselor lor în țerile acelea, ci pe ei ađi îi supără numai două lucruri, cari în fond sunt atât de neînsemnate, încât omului serios i vine a compătîmi modul lor de cugetare.

Cea mai mare supărare li o au cășunat însuși Maiestatea Sa prin răspunsul, ce l'a dat banului Croației în limba germană.

Limba germană nu le sună fraților maghiari bine la urechi, și de câte ori o aud, totdeauna le vine în minte era lui Bach și a lui Schmerling și apoi în furia primă în enunțimentele lor nu cunosc margini, ci dau năvală asupra consilierilor Măiestății Sale, că pentru ce nu întrevin ca pe teritoriul statului unguresc Maiestatea Sa să nu se folosească de o limbă, pe care ei nici de nume nu vor să-i audă, pe care o au scos din scoale și din familii, ca tot ei să se plângă, că tinerii maghiari nu pot face cariere, nu pot intra în rëndul oficerilor armatei comune, și nu pot fără ea a-și însuși, cultura europeană.

Cu totul tot altfel le ar conveni, dacă d. e. Maiestatea Sa ar fi tras la îndoială loialitatea poporului croat, dacă le ar fi spus, că nu sunt buni patrioți, cât timp își mai aduc aminte de Jelachich și mai venerază cultul limbei lor; ci dacă ar fi fost îndemnați să sufere pajorele maghiare, să se înfrățască cu ei, și să se dea legați la toate pretensiunile maghiare, fie ele drepte ori nedrepte, căci ađi cel mai valoros popor este poporul maghiar și în afacerile monarhiei lui îi compete rola conducătoare.

Dacă acesta ar fi fost răspunsul dat banului Croației, atunci poate, că nici limba germană nu-i ar fi supărat așa de rău, dar noi vedem, că nu limba, ci esența răspunsului i-a scos din sărită și toată presa opozițională s'a făcut interpretele sentimentului public maghiar, ofensat.

O altă durere cu mult mai mare li-a cauzat intendantul teatrului național din Budapesta, contele Keglevich, prin o scrisoare adresată cu multe rezerve, cătră Maurițiu Jokai, cunoscutul publicist și

romanțier. Jokai purcedînd din principiul, că poeziilor le sunt multe permise, s'a pus și a scris o dramă, care tractează evenimentele anului 1848/9. Rola ungarilor la 1849 nu s'a finit așa, după cum ar fi dorit maghiarii, sau cum ar fi dorit Kossuth, exdictatorul dela Turin.

Ce era mai natural și ce este mai natural decât, ca ungarii să ascrie tot răul în contul camarilei din Viena.

Contele Keglevich a cređut, că nu e bine și consult, ca o dramă de atare cuprins să se poată preda în teatrul național unguresc din Budapesta, unde nu merg numai unguri, ci merg germani, ba câte odată participă chiar și membrii din casa domitoare, și apoi de o piesă cu un atare cuprins s'ar putea indigna, respective ar putea ca ranele vechi abia vindecate să se reinproaspete și ar putea strica mult, foarte mult tocmai cauzei maghiare.

Și va fi mai cugetat contele Keglevich și aceea, că nu-i stă tocmai bine poetului Jokai, ca el, care cochetează mai mult pe lângă clironomul nostru, să desfășure pe bină un subiect neplăcut și rezervat istoriei; și chiar în interesul lui Jokai i-a fi dat să înțeleagă, că nu e bine, ca drama să vină pe bină. Atâta i-a trebuit omului calm și cu sânge rece. Dat'a năvală asupra lui pressa, și în urmă apucatu-s'a de demonstrațiuni tinerimea universitară, care ca de regulă trebuie să contribuie și ea la toate, unde e vorba de scandal, de tumulturi și de neorëndueli.

Poliția a trebuit să-și încordeze toate puterile, ca să poată înfrâna pasiunile, ce erupseră cu putere vulcanică, fără ca să i-se fi strîmbat un fir de păr de pe capul intendantului contele Keglevich, și fără ca să i-se fi dat și lui Jokai satisfacțiune pentru un refuz destul de motivat și corect.

Într'aceea Bölönyi de curênd denumitul intendant din Cluș, ca să paralizeze și emuleze în patriotism pe colegul seu dela Budapesta, a cerut pe cale telegrafică concesiune dela autor de a putea preda „Keresd a szived“ pe bina teatrului din Cluș.

Aceste sunt durerile cele inchipuite ale fraților maghiari și apoi dorințele inchipuite, se scie cât de greu se pot realiza.

Ar avea și ei am avea și noi cu toții la olaltă multe dorințe, am voi ca să domnească la noi binele în țeară, am dori ca să avem o administrație bună, o justiție dreaptă și promptă, funcționari cinstiți și soliđi, dar aceste dorințe trebuie să dispară, când e vorba de lucruri copilăresci, cum sunt bunăoară cele înșirate mai sus, din cari mai bine și mai lesne va putea judeca omul asupra temperamentului sanguini-

nic al fraților maghiari și faptele, ce le pot ei să-și vîrși în prima furie.

Ca cronicari trebuie să înregistrăm și noi aceste lucruri, ce se petrec în giurul nostru și apoi să ne facem concluziunile noastre. Dela Jokai și din maniera lui de a servi la doi domni putem ori ce învăța, numai lucruri reale putem învăța mai puțin, și aceasta o dovedesce mai bine „Keresd a szived“, față de „Östereich-Ungarn in Wort und Bild!“

Revista politică.

Luptele electorale între cehii și germanii din Boemia curg cu mare înverșunare. S'ar părea până acum, că germanii vor fi învingători. Cel puțin ădiarele oficioase austriace, cari mai înainte erau pline de îngrijire și îndemnat pe nemți la mare precauțiune, acum manifestă mare bucurie. Astfel oficiosul austriac „Deutsche Zeitung“ scrie următoarele: Onoare țăranilor germani din Boemia; alegerile de până acum dovedesc, că partidul german raportează o strălucită învingere. Clericali și feudali din partidul cehic au desvoltat mare luptă pentru ajungerea de scopuri personale și pentru desbinarea poporului german. Conducătorii germanilor sunt răsplătiți pentru ținuta lor patriotică și pentru zelul, ce l'au deșteptat în popor, ca să-și jertfească totul pentru apărarea intereselor naționale. Lucru și mai îmbucurător e, că chiar oficianții dela curțile feudale au luat parte activă și însemnată la luptele electorale, au amenințat și au făcut mari presiuni asupra proprietarilor mici, ca acestia să nu-și apere interesele naționale, ci să lupte dimpreună cu vrășmașul, voină ca astfel să slăbească partidul democratic. Nu ș'a ajuns însă scopul, deoarece toți germanii sunt conșcii de dreptul ce'l pot exercita: a se guverna ei de ei, a alege adecă deputați, cari să le apere interesele naționale.

Întâlnirea ministrului nostru de externe cu principele de Bismarck dă mult material de comentat. Mai ădilele trecute „Pester Lloyd“ scriea, că în privința politică va avea puțină însemnatate. Vor avea cei drept însă cu toate acestea mult de spus bărbații de stat, mai ales, că în timpul din urmă puterile, ce le reprezintă acești doi ministrii, au combinat mult, cum să clarifice încercătura și să evite și un conflict serios, ce era să isbucnească între marile puteri. Cu anevoie se poate crede, ce se vorbea despre dl de Bismarck în ădilele trecute, că va părăsi adecă rezerva de până acum. Se mai

FOIȚA.

Escursiune la o cetate și la o peșteră.

a). Calea.

Mai în toate feriile de vară, când me aflam acasă ađiam dela unii și dela alții, că în comuna vecină Luncani este o ruină de cetate pe un vîrf de deal, numită „Peatra roșie“, unde au aflat oamenii ce locuiesc în apropiere diferite obiecte vechi, precum monete, unelte de fer și de peatră, eară un om să fi aflat un coif cu totul tot de fer. Se mai vorbea și despre o peșteră mare, în care n'a putut ajunge nimeni până la fund. — M'am decis a cerceta aceste locuri și am căutat tovarăși de călătorie. Dintre câți mi-au promis a participa la escursiunea proiectată, m'am ales numai cu trei, și adecă: vîrul Niculiță, fratele meu Toma și Tănase al crășnicului din Luncani, ca un fel de călăuz, care cunoscea calea până pe la locurile, ce voiam a cerceta. Provăduți cu cele de lipsă pornirăm într'o Duminecă dimineața pe la 6 oare cătră Luncani.

Comuna Luncani este situată pe poalele munților dintre Retezat și Surul, și se estinde pe dealurile dintre Streiu și apa Orăștiei. Casele sunt situate în depărtări însemnate unele de altele, abia în câ-

teva locuri se află 2—3 case la olaltă. Fiind locul muntos și în partea lui cea mai mare acoperit cu păduri, locuitorii se ocupă exclusiv cu crescerea vitelor. Comuna este împărțită în trei părți. Partea despre răsărit se numesce Târșă, cea despre apus Urșici, eară cea despre miadădi Cioclovina. Între Târșă și Urșici curge valea sau riul Luncanilor, cu o mulțime de văi laterale. Pe această vale încă se află câteva case, fără însă de a avea numire deosebită. Fiind comuna tare împrăștiată și neputându-se aduna oamenii la un loc, s'au făcut 2 biserici, una în Târșă, cealaltă în vale pentru Cioclovina și Urșici. — Pădurile de pe teritoriul Luncanilor sunt ale grofului Horvát-Toldy din Bretea.

Așadară noi o luarăm pe valea Luncanilor. Această vale, în care abia îți poți uda piciorul, face stricăciuni grozave pe timpul, când sunt ploii multe sau când se toposesc zăpada. Astfel astă primăvară a șters de pe fața pământului casa pădurariului, care era zidită din material solid la gura acestei văi și la adăpostul unor stânci, încât ai fi cugetat, că până-i cucul nu o va putea lua apa, și astădi curge riul pe locul ei.

Înaintând pe această vale, pe la oarele 7 ajunserăm la locnița lui Tănase, unde fiind cam osteniți ne odihnim puțin și beurăm — ce? — un ulcior de apă rece de isvor. Într'aceea fratele Tănase se găti de drum și punend pușca pe umăr ădise: „putem

pleca“. Pornirăm deci mai departe. Deși mai la fiecare pas ne împedeam de petrele împrăștiate de apă, totuși mergeam cam iute uitându-ne în toate părțile la locurile acele frumoase, adecă la dealurile și la văile de pe ambele părți ale riului. Va fi poate de interes pentru cei ce adună numiri geo- și topografice să înșir aci și numirile văilor, pe la gura cărora am trecut. Astfel înainte de a ajunge la casa lui Tănase am trecut pe la gura văii Scândurelei în stînga noastră și în dreapta riului, apoi valea Lungii tot în partea aceea. Din sus de casa lui Tănase se scurge în riu din dreapta noastră valea Văcării. Înaintând mai în sus este pârăul Labii apoi valea Oțapocului, o vale lungă cu multe cotituri. Ceva mai în sus de a stînga este pârăul Ogârbovului apoi valea Scaului. Între aceste două văi se află pe un loc frumos, ridicat una din bisericile Luncanilor, o bisericuță mică construită numai din lemn, de altcum bine conservată și frumos împodobită, ceea-ce arată că locuitorii de aici au interes față de casa lui Dumneșeu. — Nu departe dela biserică am părăsit valea principală, numită valea mare și am luat-o în stînga pe valea Stângului, care e aproape tot așa de lungă ca și valea mare. Pe această vale locul dintre dealuri se strîmtează într'atâta, că în unele locuri cărarea merge pe coasta dealului, nefiind loc pe lângă apă. Apa curge aproape numai pe stânci formând o mulțime de cascade mai mici și mai mari, precum

vorbesce, că cu acest prilej cei doi bărbați vor hotărî și acțiunea comună și răspunsul referitor la nota, ce o a trimis Turcia puterilor și la care Germania n'a răspuns până acum. Tot așa se vorbește, că programul, ce-l vor formula acești doi bărbați va fi astfel compus încât interesele austriace și germane să nu sufere și cu aceste interese să se împace și Rusia.

Din România se scrie, că după cum se vorbește, principele Ferdinand de Coburg va veni prin București la moșia sa din Ungaria; dorința lui e, ca alegerile pentru noua sobranie să se facă în lipsa lui și se ceară, că apoi aceasta sobranie să l relegească și apoi dănsul se va întoarce în Bulgaria. Comitetul central al ligei „Bulgaria sama za se” — Bulgaria pentru sine — a deschis campania electorală prin un apel de un ton foarte moderat, în care dăce între altele: Acum nu există conservatori, nu liberali, nu radicali ci numai bulgari, cari reclamă Bulgaria pentru bulgari. — Organul lui Caravelow „Tirnovska Constitutia” însă într'un lung articol atacă vehement pe exregentii și pe regentii, dăcând, că sosirea prințului de Coburg nu limpezesce de loc cestiunea bulgară. Stipulațiunile contractului de Berlin nu sunt împlinite. Prințul nu-i principe al națiunii, ci a lui Stambulow, Zah. Stajanow și alui Mutkurow.

Corespondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Bârgăhiș, 31 August, 1887. Domnule Redactor! De câți-va ani încoace am cetit mai mulți articlii din diferite comune ale tractului protopresbiterial Agnita, și cu deosebire până a nu ne alege protopresbiter, dar din comuna noastră Bârgăhiș nici odată.

De și nu sum bine vârsat a scrie în diaristică, unele lucruri ce s'au întâmplat și se întâmplă în comuna noastră, me îndeamnă a Ve ruga, ca să binevoii a da loc acestor puține șiruri, în coloanele prețuitului diar, ce redigiați.

Comuna noastră Bârgăhiș e locuită de populațiune română, maghiară și câteva familii sasi. Români sunt un popor harnic în lucrul economiei câmpului, însă durere că în ceea ce privește cultura și educațiunea a cam rămas îndărăpt, și aceasta din lipsa de conducători bisericesci, până ce dumnezeiasca prevedință ne-a trimis în mijlocul nostru, pe un bărbat harnic și anume pe P. O. D. protopresbiter Sabin Piso, carele acum trecut de un an de zile lucră din răspuțeri, spre a-și aduce lucrurile în ordine,

Lipsa cea mai simțită pentru un popor e scoala și aceasta ne-a lipsit noauă, nu edificiul, pentru că acela după împregiurări e destul de bun, ci sufletul scoalei, adică un învățător harnic.

Vina lipsei de învățător în prima linie o a purtat parochul nostru Nicolae Roman, ear în a doaua linie fostul administrator protopopesc. Acest din urmă a fost sistemizat un salariu învățătoresc de 200 fl. și așa s'a și publicat concursul pentru postul învățătoresc pe anul 1885/6 școlar; însă aceasta a rămas scrisă numai pe hârtie, căci preotul nostru ca om cu puțin interes de înaintarea tinerei generațiuni în cultură și educațiune, însă cu mare interes cătră „rachiu”, a lăsat în voia poporului de a-și tocmii după usul cel vechiu un învățător de ai lui *Az buche* pe o merță de cucuruz, fără de a întreprinde fostul șef al tractului ca acest post să nu se întregesce cu un astfel de individ.

și tot atâtea basenuri, cari par'că ne chemau să ne spălăm sudorile și să ne recorim în apa lor cristalină. Cam pe la mijlocul acestei văi în stânga se află părul Surtelor. Întrebând aci pe Tânase ca și la celelalte văi și părăe, că pentru ce se numesce părul acesta al surtelor, mi-a răspuns: „pentru-că așa-i dăc oamenii”. Mai în sus tot în stânga se află valea Tisei, la gura căreia am vădut prima și singura locuință omenească pe această vale lungă, eară în fața acesteia este părul lui Afinei, la marginea căruia ne puserăm la odihnă pe o colină verde în umbra unui fag secular.

(Va urma.)

* (O răbdare supra umană.) — Diarele franceze spun, că un savant însemnat, cel puțin prin marea lui răbdare, după ce și-a procurat părul dela patru persoane de diferite culori de aceeași greutate, s'a pus să numere firele din fie-care. Iată rezultatul, la care a ajuns.

În părul roșu a găsit 90,000 fire de păr, în cel negru 108,000; în cel castaniu, 109,000 și în cel blond, 140,000.

De unde rezultă, că blondele au mai mult păr decât brunetele.

Învățătorul tocmit a și intrat în școală și a propus cum a propus până ce i s'a poruncit ca să nu mai țină prelegeri, de oare ce nu e calificat, și așa școala s'a declarat de necorespunzătoare.

Oamenii au fost siliți a-și trimite copiii la școala de stat, ce se află în comuna noastră și la care au fost primiți cu brațele deschise, deoarece la acea școală erau puțini elevi, — ba ce e mai mult, copiii nostri căpătau și premie la esamene, dacă sciau număra: egy, kettő, căci mult nici aici nu învățau și senatul școlar maghiar se îngrija ca să aibă numai elevi români, apoi de progres nici vorbă. Ba ce e mai trist, că chiar preotul nostru îndemna, sub diferite titluri, ca oamenii să-și trimită copiii la școala de stat.

Espirând anul școlar 1885/6, fostul învățător nolens, volens, a părăsit școala și pe anul 1886/7 s'a publicat de nou concurs pentru postul învățătoresc cu leafa de 200 fl. v. a.

În anul acesta nu s'a mai urmat ca în anul precedent. Și de ce nu? pentru că avem conducător pe actualul protopresbiter, care încă înainte de a se publica concursul a eșit în fața locului și informându-se despre starea lucrului, ne a promis, că se va îngriji de un învățător harnic, ceace s'a și întâmplat, alegându-ne de învățător pe tinărul Emil Mandocia.

Înainte de a sosi învățătorul cel nou, antistele comunal — care se înțelege este maghiar — însoțit de gendarmi a umblat pe la casele românilor cu copiii, pemnorându-i, ca să-și trimită copiii la școala de stat, de oare-ce acolo s'a început învățământul.

Începând învățătorul prelegerile și aflând părinții copiilor, care aveau înserși copiii la școala de stat încă din anul trecut, cumcă învățătorul își împlinește cu scumpătate chemarea și au adus toți copiii dela școala de stat la școala noastră, afară de a fostului învățător, care avea un copil la acea școală. Vădând aceasta frații maghiari se uitau cu ochi cam răi cătră învățătorul român.

În decursul anului acesta învățământul, carele abia vegeta până acuma în școala noastră a luat cu totul alt curs și învățătorul s'a dat toată silința, încât rezultatul esamenului a fost preste aseptare bun.

A și mai avea foarte mult de vorbit despre școală, dar ca să nu disgust pe onoratul public cetitor voi trece la alt obiect însă tot în legătură cu școala.

Încă în decursul anului școlar 1886/7 dl protopresbiter Sabin Piso, cercetând școala în mai multe rânduri și convingându-se despre sporul ce lau făcut învățătorul cu elevii, ocașional conchegmând pe popor în sinod estra-ordinar, au sfătuit părintesce pe popor la înființarea unui fond din care mai târziu să se solvească leafa învățătorului ca bietul popor se nu mai fie silit a solvi tot prin repartițiune, care este un ce greu, — și adică locuitorii ortodocși se contribuie începând din vara anului 1887 din procreațiunea de grâu și cucuruz a 15-cea parte până atunci, până când suma acestui fond se va urca așa de mare, încât din interese să se poată plăti leafa învățătorului.

Ca să-și poată împlini dl protopresbiter scopul a promis și dănsul, că și va lăsa toate venitele câte le va avea din aceasta comună spre crescerea acestui fond, până atunci până când locuitorii vor contribuă la crescerea lui.

Vădând poporeni inima cea bună a dlui protopresbiter față de înaintarea învățământului școlar din aceasta comună, au urmat sfaturilor părintesci, aducându-se și conclud în acest respect, care conclud era să se aștearnă Măritului Consistor spre aprobare.

La acest frumos act s'a învoit și preotul nostru din gură, — denegând însă subscrierea, ca să poată dăce mai apoi, că s'a făcut „de mihi sine mihi”. Aceasta curând s'a și dovedit, căci lucrând pe sub ascuns cu „rachiu” ca să nu-și poată împlini dl protopresbiter scopul, partea cea mai mare din popor n'a vrut să mai recunoască concludul subscris de ei și toată stăruința dlui protopresbiter a fost zadarnică, deci cu tot dreptul s'ar putea dăce: „Dela cap se impute pescele”.

Se vede, dle redactor, că preotul nostru Nicolae Roman n'a cetit în sfânta scriptură: „Eu sum păstorul cel bun, păstorul cel bun sufletul și pune pentru oile încredințate lui”, căci de ar fi cetit n'ar lucra pentru regresarea turmei sale și nu ar zădărnici toate ostenele și bunele intențiuni ale acelu bărbat, carele dăua și noaptea lucră — după cum vedem — pentru înflorirea acestui tract.

Și dacă în mai multe comune se vor afla astfel de preoți ca preotul nostru Nicolae Roman, carele crede mai mult în „rachiu” jidanului, decât în protopopul seu, atunci nu-i de mirat, că toate nădărușele și încercările dlui protopresbiter de a aduce în ordine afacerile școlare și bisericesci rămân fără efect.

Acest paroch spre scandalisarea frunțașilor poporului român din Bârgăhiș, a dăc cătră preotul reformat: „Ce ne trebuie nouă dismă, pentru că noi avem școală de stat în comuna noastră, pot merge copiii noștri, să învețe în aceea, că și alt cum în școală trebuie se locuesc eu, căci casa mea proprie vreu s'o vând preotului romano catolic spre a prefăce din ea biserică catolică.”

Măhnirea noastră este cu atât mai mare, cu cât din dă în dă ne convingem, că parochul nostru pe lângă aceea, că e stăpănit de patima beții, are și slăbiciunea, că în toate lucrările și afacerile noastre asculta mai mult de străini decât de conducători noștri.

Ve asigur dle redactor, că m'am rezolvit a da publicității aceste fapte scandaloase, silit de adănea noastră măhnire sufletească față de purtarea preotului nostru.*)

Disertațiune

de Ioan German învățător și catichet la școala normală gr. or. din Brad, ținută în adunarea reun. înv. din districtul Zărand, dela 29 August 1887 în Săcărâmb.

Cari sunt cauzele, pentru cari absențiile școlare sunt prea numeroase, și prin ce s'ar putea delătura acest inconvenient împedecător în instrucțiunea populară?

Onorată adunare! Venerabilul Consistor archidieceșan prin circulariul seu Nr. 2972 Școl. 1887 prescrie ca obiect de discușiune pentru reuniunile noastre învățătoresci — pentru dăc timp — tema de mai sus.

Datori suntem deci cu toții, care pe cât ne ajung puterile a arăta, cari sunt cauzele pentru cari absențiile școlare sunt prea numeroase, și prin ce mijloace s'ar putea delătura.

Absențiile pruncilor obligați a frecuenta școala, sunt cel mai de căpetenie împedecământ în dezvoltarea învățământului popular. — Despre esistența acestui rău, ce există nu de ađi sau de ieri, se vede, că suntem pătrunși nu numai noi învățătorii, cari dă și noaptea lamentăm contra absențiilor, ci și forul superior școlar, Consistoriul. Sunt numeroase absențiile, rămâne îndărăt poporul nostru românesc în știință și cultură față de conlocuitori. Aceasta însă ar aduce cu sine perirea noastră. Dacă există un rău undeva, trebuie să existe și cauza provenirei acelu rău. Delăturând cauza, se delătură și răul. Trebuie să se cerce deci cu d'amănuntul cauzele absențiilor școlare, și încă cu atât mai vârtos, cu cât unele sunt ascunse, și nu es la lumină cu una cu două, ear altele le vedem și cu toate acestea nu se delătură. Ni se întâmplă pare-mi-se cu absențiile ca și cu medicul, carele nu a putut face bine diagnosa, și acum prescrie un medicament acum altul, sau apoi ni se întâmplă ca și medicului, carele însuși pătimește, și cunoasce morbul, dar nu cutează a pune mâna pe cuțit, ca să taie rana, ci umblă în coace și în colo, luând unele și altele palitive cu cari nu-și ajunge scopul.

Dăceam, că unele din cauzele absențiilor sunt ascunse și nu es cu una cu două la lumină.

Bună-oară, te cuprinde mirarea, că mergând cu deosebire la esamenele de vară în comune mari, unde numărul celor obligați a frecuenta școala trece peste sute, dai de câte 20—25 elevi, eară numărul absențiilor este leghion. Ce e cauza de sunt atâtea absenții?

Învățătorul este cel dintâiu, carele-ți spune în unele locuri și arată, că a dat absențiile regulat, dar nime nu a pedepsit pe cei-ce a absentat sau apoi dacă s'a pedepsit cineva, atunci aceasta s'a făcut la finalul anului, carele este perdit pentru instrucțiune. Urmează apoi directorul școlar parochul și-ți declară pe conștiința sa, că a întreprins din toate puterile, ca să micșoreze numărul absențiilor — dar în deșert.

Tot astfel se petrece lucrul la oficiile protopresbiterali, și în sinoadele protopresbiterali — cu puține escepțiuni.

Pe urmă vin sinoadele eparchiali, și din când în când congresul ne aduce date statistice despre absențiile școlare. Despre aceste dai de urmă pretutindenea. Ne ia o groază pe toți despre absenții. Dar apoi să facem puțină reflecșiune și să ne întrebăm, cum se poate ca toți factori chemați a lucra pentru delăturarea absențiilor te asigură, că au lucrat, cât au putut; și totuși fără de nici un spor.

În alte locuri apoi ese la iveală, ba nici nu se poate acoperi, că începând dela învățătorul și până la protopresbiter nimic nu s'a făcut pentru delăturarea absențiilor, și aceasta merge și trece din an în an, fără de a se îndrepta lucrul.

Pe asta cale am ajuns acolo, că după datele statistice din protocolul congresual din 1886:

În archidieceșă au cercetat școala pro 1884/5 nu tocmai deplin dintre pruncii dela 6-12 ani 65%, fete 56%. — În diecesa Aradului numai 35³/₄%, fete 26²/₃%. În diecesa Oradiei 36%, fete 27¹/₂%. — În diecesa Caransebeșului 53²/₃% fete 38%.

Între procentele, cari sunt puse, că au frecventat școala 1/3 (parte), sunt cari au rămas jumătate anul dela școală și

*) Dacă într'a devăr starea lucrului este, după cum se descrie, de ce nu faceți arătare asupra preotului la autoritatea noastră bisericască competentă. Red.

astfel numărul absențelor în realitate este mai mare decât se arată prin datele statistice; de oarece în datele statistice sunt induși ca frecvenți și aceia, cari au lipsit cu lunile sau cu săptămânile dela școală, dar e vorba, că au ceretat școala.

Vorbesc elocuent datele statistice în ce privește cercetarea școlii — și în ce privește absențele; — tocmai de aceea pe vorbe, și pe asigurări, provină acele din ori-ce parte, puțin pond putem pune. Răul trebuie descoperit în toată golătatea.

Vorbind despre absențele școlari trebuie să deosebim următoarele categorii:

1. Sunt prunci obligați a frecventa școala, cari absentează întreg anul, ba ce e mai mult, sunt și de aceea, cari până la etatea de 12 ani nu intră de loc în școală cu deosebire fetele.

2. Sunt prunci, cari nu cercetează școala câteva luni, sau săptămâni.

3. Sunt prunci, cari o și vin, una nu la școală.

4. Sunt prunci, cari vin târziu la școală, și aceasta se întâmplă nu odată sau de două ori, ci mai în tot deuna.

Ceste patru specii de absențe obvin mai numeroase, sau mai rar, după cum obvin și cauzele lor.

Cauzele, pentru cari absențele sunt prea numeroase ar fi următoarele:

1. Puținul interes, și lipsa de controlă față de absențele școlari din partea organelor, cari stau în nemijlocita atingere cu școala — organele parohiale — directorul și comitetul.

2. Lipsa de o controlă și inspecțiune riguroasă din partea oficiilor protopresbiterali, și a Veneratului consistor, precum și neaplicarea de pedepse din partea forului superior asupra celor neglijenți.

3. Indiferința, ce o observează organele administrative politice, față de școlile noastre confesionale, ba chiar persecutarea acestora — în unele locuri — pe toate căile posibile din motive nejustificabile.

4. Nesciința și sărăcia poporului nostru, ca rezultat al unui trecut destul de dureros.

5. Nesuficiența organelor superioare bisericesti pentru controlarea strictă a școlilor.

6. Insuși învățătorii.

7. Nestabilitatea învățătorului.

8. Raportul dintre directorul școlar și învățător.

9. Miseria materială a învățătorilor, și modul de încasare al salariilor învățătoresci — direct dela primăria comunală.

10. Împrejurări locale precum lipsa de comunicațiune, depărtarea locuinței pruncilor dela școală etc.

11. Lipsa de școlile.

12. Lipsa de învățători cualificați.

13. Părinții pruncilor.

14. Insuși pruncii.

15. Neobservarea regulamentului — întru estradarea absențelor la oficiile comunale.

16. Puțina îngrigire ce s'a purtat din partea organelor noastre bisericesti-scolare — până acum — față de viitorul învățătorului ajuns la bătrânețe, în cas de morbo, sau la cas de moarte, față de familie.

17. Morburile, ce grasează din când în când, precum și defectele corporali și alte cauze scușabile

Mai sunt și alte cauze, cari obvin mai rar, cari însă sunt de natură transitorie. Eu am amintit pe cele mai generali.

(Va urma.)

Maiestatea Sa în Ardeal.

După cum am anunțat în numărul trecut al diariului nostru, călătoria Maiestatei Sale a împăratului și regelui nostru se întâmplă conform programului. Alaltăieri înainte de ameași a ajuns M. S. la Deva. Primirea a fost foarte entusiastică.

La locul acesta publicăm cuvântările deputațiunilor bisericesti și răspunsurile date de Maiestatea Sa. P. S. episcopul gr. cat. al Lugoșului, Dr. Victor Mihályi a rostit următoarea cuvântare:

Maiestatea Voastră ces. reg. apostolică! Prea-grațioase stăpâne!

Și preoțimea română catolică de rit grecesc a diecesei Lugoșului în numele credincioșilor sei cu cea mai profundă supunere salută pesoana încoronată (felkent) a Maiestății Voastre în capitala nobilului comitat Hunedoara, în Deva. Ca pe fondatorul cu revnă apostolică al diecesei Lugoșului, acest cler Ve primesc pe Maiestatea Voastră cu cele mai intime simțăminte de recunoștință și cu plăcere se folosesc de fericita ocaziune, a-și exprima neștrămutata loialitate înaintea regelui seu încoronat. Cu devotament ne rugăm: binevoiesce Maiestatea Voastră a primi în grația prea înaltă sincerile noastre nisuițe desvoltate în interesul sfintei noastre biserici. Prin lățirea credinței întărim biserica, care în luptele sale are lipsă de sprigin, și în aplecarea (hajlandóság) de patron Preaînalt a Maiestății Voastre aflăm îndemn în ajungerea nobilului scop al înfloririi, prin aceasta după puterile noastre servim și statului, ale cărui importante interese promovându-le

credem de asigurat scutul legal pentru biserica noastră. Dumeșdoul cetelor se conducă pe Maiestatea Voastră pe calea glorioasei Domniri; cele mai ferbinte rugăciuni ale acestei preoțimi și ale credincioșilor ei urmăresc toți pașii Maiestății Voastre și Maiestatea Voastră între ori ce împregiurări pute-ți conta la sacrificiul din partea lor, căci ei de cel mai mare bun pământesc recunosc aceea, ca să se consolideze Tronul regal, se înflorească Înalta casă Domnitoare și Maiestatea Voastră se trăiți la mulți ani pentru apărarea patriei și a noastră a tuturor!

P. O. D. protopresbiter, Ioan Papiu, conducătorul deputațiunii bisericești noastre din comitatul Huniadoarei a rostit următoarea cuvântare:

Maiestatea Voastră ces. reg. apostolică! Prea-grațioase stăpâne! În absența arhipăstorului nostru, mă învrednicesc de distinsa onoare extraordinară, ca în numele bisericești greco-orientale române din comitatul Huniadoarei, se dau cu această ocaziune sinceră espresiune simțămintelor de fidelitate și alipire a preoțimei și a credincioșilor nostri către Maiestatea Voastră și tronul cel prea înalt, totodată să rog pe a Tot-puternicul, ca în deplină sănătate se Vă țină pe Maiestatea Voastră întru mulți ani spre gloria patriei noastre, spre fericirea tuturor popoarelor ei și a bisericești noastre.

Să trăiască Maiestatea Sa!

La cuvântarea episcopului greco catolic al Lugoșului Victor Mihályi Maiestatea Sa a răspuns:

„Mă voi bucura totdeauna aflând, că activitatea D. Voastre are în vedere numai singurul scop de a cultiva cu zel în credincioșii ce Ve sunt încredințați pe lângă viața religioasă credința către Tron, credincioasa alipire către patrie și către legile ei, și frățeasca bună înțelegere între toate confesiunile și naționalitățile. Stăruți neîncetat spre acest scop și contați în activitatea aceasta atât la ocrotirea cât și la aceeași recunoșterea călduroasă, cu care primesc omagiile de devotament ce ni le aduceți acum.

La deputațiunea clerului nostru din comitat Maiestatea Sa s'a îndurat a da următorul răspuns:

„Me aștept, că, avându-Vă în vedere numai che marea preoțească, prin exemplul D. Voastre și prin influința D. Voastre la credincioșii D. Voastre atât de numeroși în acest ținut, veți cultiva numai credința către Tron, sentimentele religioase și cele patriotice, precum și înțelegerea frățească, și prin aceasta Vă veți face vrednici de recunoșterea mea, precum și de grația mea și pe mai departe.

Varietăți.

* Maj. Sa monarchul nostru a trimis M. Sale regelui României o scrisoare, prin care îi notifică, că A. S. I. și R. Archiducesa Maria Josefa, soția A. S. I. și R. Archiducelui Otton, a dat nascere unui principe.

* Escel. Sa Dnul comandant de corp baron de Schönfeld a plecat cu trenul de a seară dimpreună cu statul major al corpului, la manevre.

* (Un profesor nou la școala de cadeți din Sibiu.) Dl Arthur Mayer de Starkenthurm, fost căpitan la al 50 reg. de inf. în Alba Iulia, a fost transferat la Sibiu ca profesor la școala cer. reg. de cadeți din Sibiu.

* (Alegere de protopresbiter.) După cum cetim în „Luminătorul,” pentru protopresbiteratul Lugoșului, Luni în 12 Septembrie s'a ales de protopresbiter, tinărul doctor în științele teologice dela universitatea din Cernăuți, Georgiu Popoviciu.

* Redacțiunea diariului „Luminătorul” notifică, că de aci înainte diariul va apăre regulat de două ori pe săptămână excepționându se săptămânile în cari cad sărbători de ale noastre.

* Târgul de țeară al Sibiiului a trecut ca și cum n'ar fi fost. Tot ce am putea pune la reșea e: târgul de țeară legitimează crescerea săraciei: — Vite nu s'au putut vinde și și cele vându-te s'au cumpărat pe preț bagatel. La târgul mare a fost cei drept mult alaiu dar industriașii au mai adaus la suma deficitelor.

* (Publicațiune.) În sensul §. 25 din art. de lege XXI din anul 1886 se aduce la cunoștință publică, cumcă comisiunea chemată de a rectifica lista contribuabililor celor mai mari (ale viriliștilor), și va ține ședințele în cancelaria protonotariului comitatens din Sibiu dela 23 până în 26 Septembrie a. c., că sub timpul sus atins vor fi listele menționate espuse întuițiunii publice, și cumcă în decursul acestui termen se por primi eventuale reclamári pentru inducerea îndreptățiților în liste. — În sensul §. 27 din citatul art. de lege se provoacă toți aceia, cari voiesc a profita de favoarea §. 26 a legii menționate, ca în decursul ședințelor să și documenteze îndreptățirea, căci în cazul contrariu

vor rămâne cu asta ocaziune lipsiți de favoarea §. 26, de a li se socoti contribuțiunea dublu. — Totodată se face cunoscut, cumcă conspectele dela perceptori, cari servesc de basă la rectificarea consemnării viriliștilor sunt espuse în biroul potonotariului și cumcă din ziua de astăzi până în 23 Septembrie se pot subșterne eventuale reclamári contra acelor conspecte.

* (Cassa unui regiment dispărută.) Comanda reg. 89 de infant. face cunoscut, că cassetă, ce continea 7225 fl și anume 2300 fl în bancnote de câte 50 fl; 300 fl în bancnote de 1 fl. și restul în bancnote de câte 5 fl. apoi 41 1/2 % rentă de hârtie à 100 fl etc. s'a furat în timpul din 31 Aug. 3 Sept. n. în lagărul de barace dela Bruck.

* (Regularea granițelor.) O comisiune micștă, compusă din delegați austriaci și ruși vor regula linia din partea rusească dela Milcow Olkutz și apoi cea austriacă dela Cracovia și Czarnow.

* (Dale timpului.) Până în luna lui Septembrie, a domnit zădufurile, pe la noi, acum vremea s'a mai răcorit. O bună ploaie caldă a astâmpărat pământul. Ceriul promite ploae mai multă, ceace o și dorește toți.

* (Scurtatul Februarie.) — Poate că mulți oameni nu cunosc cauza pentru ce s'a dat lunilor Iuliu și August câte 31 zile și lui Februarie numai 28. Eacă cum s'a inavuțit aceste două luni în conful lui Februarie: Înaintea suirei pe tron a lui Cesar, luna lui Iuliu n'avea decât 30 de zile. Spre a face onoare marelui împărat roman astronomi de atunci răpiră lui Februarie o și adăogând'o lui Iuliu. Apoi venind domnirea împăratului August astronomii nu puteau face pentru dânsul mai puțin ca pentru Iuliu Cesar și vedând că Februarie suferise fără a protesta ciupirea, îi luară o și dăruind'o lui August. Drept răsplătire pentru marea lui răbłare acordă lui Februarie câte o și suplimentară la fiecare an bisectil.

* (Un crap nebun.) „Romanul” serie: La 2 Septembrie s'a întâmplat la Rudolfsheim în târgul pescilor o mare agitațiune. O mulțime de oameni a încunjurat un vândător de pesce. Între alți pesci espuși spre vândare se afla un crap, care provoca esclamațiunea: „Ia, vedeți un crap nebun!” Era de fapt un exemplar curios: în lungime de 25 centimetri și în grosime de 7 centimetri avea trupul și coada de o formă normală, dar capul crapului nu era cap de pesce, ci al unui căne de măcelar „Bulldog.” Acest cap înfățișă un pătrat regulat, ochi scânteitori și sub dânsii nările caracteristice ale unui Bulldog. Remarcabilă este și gura, care deschisă fiind, arăta deslușit o limbă. Comisariatul târgului a făcut achizițiunea animalului curios spre a-l păstra în spirt.

* (Un evantaliu prețios.) — D-na Patti are un evantaliu unic în felul seu. Diferiți suverani din Europa au scris pe dânsul câteva cuvinte.

Iată unele din aceste prețioase autografe: Împăratul Rusiei: Nimic nu liniscesce ca cântecul d-tale.

Împăratul Germaniei: Priveghitoarei din toate timpurile.

Regina Christiana: Spaniolei, o regină care este mândră se o numere printre supușii ei.

Regina Victoria: Dacă regele Lear spune adevărat dicând: „O voce dulce este un dar prețios pentru o femeie,” d-ta esci, scumpa mea Adelină, cea mai bogată dintre femei.

Împăratul Austriei și regina Elisabeta n'au făcut decât să se iscălească.

Regina Belgiei a scris primele măsuri din Il Baccio.

Și în mijlocul frunzei se află aceste cuvinte:

„Regină a cântului, îți întind mâna. — (A. Thiers președintele Republicei franceze).

Atragem atențiunea asupra anunțului „Curs de moșit.”

Neocupațiunea este începutul tuturor vițiilor și lenevirea e o ispită, care ori-ce noroc statornic trebuie să-l nimicească. Ea lanceșdesce puterea voinții, ea manifestează aplicări amăgitoare și conduce pe fie-cine, care nu îndrănescce a se da la o parte din calea ei, la ruina moral ori material și de multe ori la amândouă. Cum va putea cineva presta energică activitate, căruia membrele trupului 's grele ca plumbul seu, care trebuie să se lupte cu o oboseală ne învinsă și în cele din urmă e condamnat la o lenevie, ce a fost la început străină caracterului seu. Această lenă și greutate a tuturor membrilor lui nu altceva de cât o suferință corporală, ce o causează stagnarea circulațiunii sângelui și cu ea schimbarea tuturor materiilor. Cu ajutorul pilurilor de Svitsera ale farmacistului R. Brandt (o scătue 70 cr. în farmacie) se poate pune sângele ear în circulațiune nouă și se regulează mistuirea; lenea din membre va dispăre și din nou înschătoșatul și poate continua activitatea. Se atrage atențiunea la iscălitura R. Brandt în cruce albă de Etiquette.

Nr. 1029. [1678] 1—3

CONCURS.

Se escrie pentru ocuparea postului de al treilea învățător la scoala gr. or. din Sadu cu termin 25 Septembrie a. c.

Emolumentele sunt:

Salar în bani 300 fl.; cuartir în edificiul scoalei și 3 stânjini de lemne.

Alesul învățător va fi obligat în duminică și serbători a ține o strană în biserică atât la utrenie cât și la vecernie.

Până la terminul indicat reflectanții au a-și înainta petițiunile la oficiul protopresbiteral subsemnat și a se reprezenta în o duminică sau serbătoare în biserică din Sadu spre a-și valida destoinicia în cântare.

În conțelegere cu comitetele parochiale. Oficiul protopresbiteral gr. or. al Sibiului. Sibiu, 31 August, 1887.

Simeon Popescu,
protopresbiter.

Nr. 289. [1679] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea stațiunilor vacante învățătoresci la scoalele confesionale din comunele mai jos însemnate se escrie concurs cu termin până la 27 Septembrie 1887 st. v., pe când se va săvârși și alegerea.

1. Răhău, un învățător pentru clasa începătoare cu salariu de 150 fl., ear pentru cel clasa a II-a salar 180 fl., cortel pentru ambii și câte un stâjin de lemne de foc de unul, se cere însă dela acestia ca în duminică și serbători să cânte în strană și cultivate grădina de pomărit.

2. Daia, cu salariu de 200 fl., cortel și un stâjin de lemne pentru foc.

3. Tărtaria, cu leafă de 150 fl., cortel și lemne ca unuia din comună.

Doritorii de a ocupa aceste stațiuni au a-și subșterne cererile înzestrate cu documentele prescrise de lege subsemnatului oficiu protopresbiteral până la hotărâitul termin.

Sebeș, 31 August, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or.

I. Tipeiu,
prot.

Nr. 361. [1680] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scoalele confesionale gr. or. din comunele mai jos însemnate ale protopresbiteratului Zarandului se escrie concurs cu termin de 20 zile dela prima publicare.

1. București, cu salar anual de 120 fl. cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

2. Căinel, cu salar anual de 100 fl. cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

3. Grohot, cu salar anual de 160 fl. cu cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

4. Tomnatec, cu salar anual de 200 fl. cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

Cererile concursuali instruite conform legilor în vigoare sunt a se trimite subsemnatului oficiu protopresbiteral până la terminul susindicat.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Zarandului.

Brad, în 29 August, 1887.

Vasiliu Dămian,
protopresbiter.

Nr. 180. [1681] 1—3

CONCURS.

Pentru posturile vacante învățătoresci din protopresbiteratul Orăștiei se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în foaia „Tel. Român.”, pentru următoarele comune:

1. Măgura cu filia Geledinți (Losád) cu salar anual 200 fl. v. a. cuartir și lemnele necesare.

2. Dâncu mic, cu salar anual 200 fl. v. a. cuartir și lemnele necesare.

3. Tămășasa, salariu anual 200 fl. v. a. cuartir și lemnele trebuincioase.

4. Mărtinești cu filia Turmaș, salar anual 150 fl. v. a. cuartir și lemnele necesare.

5. Acmaru, cu salar 200 fl., cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa unul sau altul post învățătoresc sunt poftiți a-și așterne cererile lor în sensul legilor din vigoare în terminul susindicat la oficiul protopresbiteral al Orăștiei (Sászváros).

În conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Orăștie, 31 August, 1887.

Nicolau Popovici,
protopr. gr. or. al Orăștiei.

Nr. 1022. [1684] 1—3

CONCURS.

Se escrie pentru ocuparea posturilor de învățători la scoalele din următoarele parochii:

1. Gușterița, cu salar anual 200 fl. cuartir și lemne de foc.

2. Mohu, cu salar anual 220 fl. cuartir și lemne de foc.

3. Ocna inferioară, cu salar anual 200 fl. cuartir și lemne de foc.

Învățătorii aleși vor avea a ține strană în biserică.

Reflectanții au să-și prezenteze cererile subsemnatului până în 22 Septembrie a. c.

În conțelegere cu comitetele parochiale. Sibiu, 28 August, 1887.

Simeon Popescu,
protopresbiter.

Nr. 318. [1682] 1—3

CONCURS.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci din comunele mai jos însemnate, se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare.

1. Boholt, cu 200 fl. salar anual cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

2. Uroi, cu 200 fl. salar anual, cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

4. Nevoeși, cu 150 fl., salar anual cuartir gratuit în localitatea scoalei, grădină de legumi și 2 orgii de lemne.

3. Fizes-Barbura, cu 150 fl. salar anual, cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

5. Porcurea, cu 150 fl. salar anual, cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

6. Boiu, cu 150 fl. salar anual cuartir gratuit și 2 orgii de lemne.

7. Cigmău, cu 80 fl. salar anual care se va solvi în 2 rate la 6 Decembrie și 25 Martiu, cuartir gratuit și lemnele necesare pentru încălzit.

Cererile de concurs instruite conform legilor din vigoare sunt a se adresa la subsemnatul oficiu protopresbiteral, până la terminul susindicat.

Hondol, 29 August, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Geoagiu I.

Vasile Pipos,
protopr.

Nr. 293. [1683] 1—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scoalele gr. or. române din comunele mai jos însemnate se escrie concurs cu termin până la 16 Septembrie a. c. st. v.

1. Baștea-Holdea Coșești, cu salar anual de 254 fl. 40 cr. și adevă: a) în bani 120 fl.; b) 112 măsuri cucuruz în boambe, computeate după calculul de mijloc à 1 fl. 20 cr. = 134 fl. apoi cuartir liber în ori-care din aceste comune și 24° lemne.

2. Brisnic, cu salar de 224 fl. și adevă: a) în bani 100 fl.; b) 80 măs. cucuruz = 96 fl.; c) 4 măsuri fasole = 8 fl.; d) folosirea a două grădini cu venit anual de 20 fl. apoi cuartir liber și 4° cubici de lemne.

3. Lăpușnic, cu salar de 150 fl. solvinți în 4 rate trei lunari anticipative, cuartir liber și 25 cară de lemne.

4. Lăpugiul-superior, cu salar de 300 fl. solvinți în 4 rate trei lunare anticipative, cuartir liber și 10° lemne; apoi pentru serviciul de cantor câte 40 cr. dela înmormântarea oamenilor în vârstă și câte 20 cr. dela înmormântarea pruncilor.

5. Lăpugiul-inferior-Ohaba, cu salar anual de 208 fl. și adevă: a) în bani 94 fl.; b) 95 măs. cucuruz = 114 fl. cuartir liber și 16° lemne.

6. Rădulești-Stregoane, cu salar de 200 fl. solvinți în 4 rate trei lunari anticipative, cuartir liber și 8° lemne.

7. Panc-Seliște, cu salar de 200 fl. solvinți în 4 rate trei lunare anticipative, cuartir liber și 8° lemne.

8. Săcămaș, cu salar de 157 fl. și adevă: a) în bani 70 fl.; b) 50 măs. cucuruz = 60 fl.; c) 4 măs. fasole = 8 fl.; d) folosirea a 2 grădini cu venit de 15 fl. apoi cuartir liber și 8° lemne.

9. Stăncesti-Ohaba, cu salar de 130 fl. și adevă: a) în bani 120 fl. b) folosirea a 2 grădini 10 fl. apoi cuartir liber și 8° lemne.

10. Tissa, cu salar de 214 fl. și adevă: a) în bani 110 fl.; b) 10 măs. cucuruz = 96 fl.; c) 4 măs. fasole = 8 fl. apoi cuartir liber și 8° lemne.

11. Fintoag, cu salar anual de 200 fl. solvinți în 4 rate trei lunare anticipative, cuartir liber și 8° lemne.

În comunele de sub 1 și 5 fiind scoale în fie-care comună, învățătorul va fi îndatorat a ține prelegeri în comunele de sub 1) tot a 3-a, ear de sub 5) tot a 2-a și.

Doritorii de a ocupa una din aceste stațiuni au a-și așterne suplicele lor instruite conform legilor în vigoare la subscrisul oficiu până la terminul sus indicat.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Dobrei.

Dobra, la 26 August, 1887.

Romul de Crainie,
protopresbiter.

Nr. 320. [1676] 2—3

CONCURS

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din comunele gr. orient. mai jos însemnate din protopresbiteratul Hațegului, se escrie prin aceasta concurs cu terminul până la 20 Septembrie a. c. și anumit:

1. Bozi, cu salar anual 200 fl. în naturale: 5 ferdele grâu, 5 ferdele cucuruz, 5 ferdele cartofi, 2 ferdele mazere, cuartir și lemne.

2. Zlăsthi, cu salar anual 200 fl. în naturale: 5 ferdele grâu, 5 ferdele cucuruz, 5 ferdele cartofi, 2 ferdele mazere, cuartir și lemne.

3. Cincișiu, cu filiile Cerna și Păroasa, cu salar anual 220 fl. cuartir și lemne.

4. Teliuc, cu salar anual 220 fl., cuartir și lemne.

5. Valea-Sângeorgiu, cu salar anual 200 fl. în bani; în naturale: 10 (zece) ferdele grâu, cuartir și lemne.

6. Bărești, cu salar anual 150 fl., cuartir și lemne.

7. Nucșoara, cu salar anual 240 fl. cuartir și lemne.

8. Grid, cu salar anual 200 fl., cuartir și lemne.

Doritorii de a concura la aceste posturi, au a-și așterne cererile de concurs instruite conform prescrierilor din vigoare la subscrisul.

Hațeg, la 20 August, 1887.

În conțelegere cu comitetele parochiale.

Ioan Rațiu,
protopresb.

Nr. 477. [1664] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea a două posturi de învățător la scoala populară gr. or. din Apoldul inferior, protopresbiteratul Mercurei, se publică concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare.

Dotățiunea pentru fiecare din aceste posturi e de 300 fl.

Acela dintre concurenți, carele se va alege și denumi de învățător dirigit sau director, primesce pe lângă salariul de 300 fl., un adaus de 100 fl., cuartir natural în edificiul scoalei și 2 orgii de lemne de foc.

Ceice vor reflecta la aceste posturi au a-și așterne cererile de concurs, instruite conform legilor în vigoare, sub-semnatului Oficiu ppresbiteral în terminul deschis.

Mercurea, la 9 August, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Mercurei.

Ioan Droc,
protopr.

Nr. 350. [1665] 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela scoalele confesionale gr. or. din comunele mai jos însemnate ale protopresbiteratului Zarandului, se escrie concurs cu termin de 20 de zile dela prima publicare.

1. Buceșiu, cu salar anual de 150 fl. și 2 orgii de lemne.

2. Cebea-Caraciu-Rișca, cu salar anual de 210 fl., cuartir liber, folosirea grădinei școlare și 3 orgii de lemne, din cari are a se încălzi și scoala.

3. Peștera, cu salar anual de 80 fl., cuartir liber și 2 orgii de lemne.

4. Ribicioara de jos și de sus, cu salar anual de 160 fl., cuartir gratuit și 2 orgii de lemne

Cererile concursuali instruite conform legilor în vigoare sunt a se trimite subsemnatului oficiu protopresbiteral până la terminul sus indicat.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Zarandului.

Brad, la 17 August, 1887.

Vasiliu Dămian,
protopresbiter.

[1685] 1—3

Curs de moșit.

Din partea direcțiunii clinice r. u. de obstetrică și a institutului pentru moașe din Sibiu se anunță prin aceasta

deschiderea cursului pentru moașe.

Instrucțiunea e gratuită, **începe la începutul lui Octombrie 1887 st. n.** și se termină în 24 Februarie 1888 st. n.

Primirea elevelor se face **dela 1 până 15 Octombrie 1887 st. n.** după prezentarea atestatului de moralitate și de botez **la direcție, strada Poplăcii mare Nr. 27.**

Direcțiunea.

Spre a face cualificarea de moașe posibilă și persoanelor mai sărace ale populațiunii rurale, **directorul institutului** dă pentru opt eleve **cuartir liber** pe durata cursului. Deslușiri se pot da totdeauna din partea direcțiunii.

Nr. 5597. [1667] 3—3

Publicațiune.

Licitațiunea pentru arândarea pășunatului iernatic de oi pe hotarul Sighișoarei pro 1887/8 se va ține în **1 Octombrie n. a. c. la 11 oare a. m.**, în cancelaria locală a magistratului.

Cei ce vor să liciteze sunt datoriti ca înainte de începerea licitațiunei să depună un vadiu de 50 fl., resp. să-l alature ofertei lor scrise.

Condițiuni mai detaiate despre licitațiune, se pot primi în oarele de oficiu obicinuite la oficiul local.

Sighișoara, 1 Septembrie, 1887.

Magistratul orașenesc.